TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Ore., ja on tiistai The Western Workmen's Publishing Society'n kustantamana.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta....$1.50 Puoli vuotta....90c
CANADAAN JA SUOMEEN
1 vuosikerta....$1.75 Puoli vuotta..$1.00

TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR
(THE WOMAN COMRADE)
SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year.....$1.50 6 months.....90c
IN CANADA:
One year.....$1.75 6 months....$1.00
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year.....$1.75 6 months....$1.00

Advertising rates 50c per inch per insertion. Huonousto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Puhelin 365.
Ilmotushinta 50 senttiä tuumalta kerran. Naimailmotuksista $1.00 ensimäiseltä tuumalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta lisää.

TOIMITUS:
Maiju Nurmi
Box 99, Astoria, Oregon.

Toverittaren tilaajaluettelo osottaa:

UUSIA	128
UUDISTUKSIA	29
KATKENNUT	37

TOVERITTAREN LEVITYSRYNTÄYKSESSÄ

on keskipiiri mennyt viime viikon ajalla pitkällä harppauksella edelle itäpiiristä. Keskipiiristä on tullut viime viikon ajalla 82 tilausta ja itäpiiristä 69. Länsipiiri on osottanut hiukan virkistymisen oireita. Viime viikolla tuli länsipiiristä 35 tilausta. Toverittaren painos siis on nyt muutamaa vaille 8,000. Jos nyt ottaisimme kaikkialla esimerkkiä Worcesterin, Mass., osaston punasen armeijan reippaasta toiminnasta Toverittaren levitysryntäyksen ajalla, niin ei olisi mikään mahdottomuus kohottaa Toverittaren tilaajamäärä lähes 10,000 syysk 17 päivään mennessä. Worcesterista tuli edellisellä viikolla 40 tilausta. Kaikilta muilta — suuremmiltakin — paikkakunnilta tulee tilauksia enemmän hiljakseen. Worcester on ainoa paikkakunta, joka on lähettänyt erikoista suuremman tukun tilauksia. Worcesterilaisten esimerkki tarttukoon muidenkin paikkakuntien punaseen armeijaan.

Wall-katu ja luokkasotavangit

Muutamat vapaamielisinä esiintyvät lehdet ovat hiljattain huomanneet, että poliittiset vangit ja kansanvaltaisuus-periaatteet ovat surkeasti ristiriidassa keskenään. Sellainen ilmiö kuin poliittinen vanki, sanotaan kuuluvan vain byrokraattiselle hallitukselle — eikä esim. vapaalle Amerikalle. Silloin kun vakaumuksellisia asevelvollisuudesta kieltäytyjiä ja sosialisteja jahdattiin ja raahattiin vankiloihin, ei muka tunnettu, poliittisia vankeja, vaan maanpetturelta ja vaarallisia roistoja. Kun muut sotivat maat ovat jo aikoja sitten vapauttaneet täilaiset vangit. Yhdysvalloissa vasta aletaan tutkimaan ovatko he rikollisia. Meillä on ollut niin kiire taistella kansanvallan puolesta, ettei ole jouduttu tutkimaan edes kaikkia poliittisia vankeja. Heidän on annettu odottaa ainoastaan pari vuotta kuulustelua, jossa tulisi selviämään ovatko he edes syyllisiä johonkin. Muutamat n. k. vapaamieliset lehdet ovat nyt myöskin alkaneet vaatimaan poliittisten ja militaristen vankien vapauttamista. Mistä tämä jalomielisyys? Vai onko se pelkoa heräävän työväenluokan luokkavoiman edessä? Vaiko häpeää "kansanvallan" puolesta? M. m. "The Nation" on huomannut, että me elämme samanlaisten kiristyslakien alaisena kuin Venäjän kansa ennen tsaarin hallituksen aikana. Se sanoo seuraavaa: "Me luotamme siihen, että liberaalit kaikkialla pitävät yllä jatkuvasti militaristisien ja erittäinkin poliittisten vankien vapauttamista. Kuten eräs krjeenvaihtajamme osottaa, se on, tai ainakin pitäisi olla, nöyryytys jokaiselle amerikalaiselle, että Amerikassa on poliittisia vankeja. Kymmeneu vuotta sitten olisimme ivaten nauraneet henkilölle, joka olisi uskaltanut ennustaa, että sellaisia vielä tulisi olemaan täällä vapauden ja urhojen maassa. Mutta tosiasia kuitenkin on, että niitä meillä on nykyään. Ja paitsi sitä, vastoin perustuslakia on Kansasin valtion saastaisissa vankiloissa virunnut miehiä lähes kaksi vuotta ilman tutkintoja, jotta nyt vasta pannaan toimeen. Se on selkeä, jota me olemme itseämme kehuen sanoneet voivan tapahtua ainoastaan tsaarin tai keisarin maassa. Kun senaattori Chamberlain — äärimmäisin militarismin kannattaja — vaatii kaikiken militaristisien vankien (jotka eivät ole maanpetturelta) vapauttamista, pitäisi myöskin vaatia kaikkien poliittisten siviilivankien vapauttamista — erikoisesti Eugene Debsin sekä monien muiden, joiden ei tulisi olla vankilassa hetkeäkään. Englanti ja Canada ovat vapauttaneet kaikki omantunnonvakaumuksesta sotaa vastustaneet vankinsa, vaan me emme seuraa esimerkkia. Monet heistä viruvat kosteissa, vesirajain ulkopuolella olevissa selleissä Alcatraz-saarella. Yksi poliittinen vanki kuoli Leavenworthissa hiljattain. Mikä vaivaa Wilsonia, kun hän näyttää omaavan niin vähän sitä jalomielisyyttä, jonka pitäisi erottamattomasti kuulua oikeudentuntoisen ja todella suuren miehen ominaisuuksiin!"

"The Nation" lehden viimeiseen kysymykseen voi "New York American" lehden finanssiexpertti Broodenwall vastata: "Kaikenlainen laupeuden osotus hallituksen taholta Debsiä kohtaan käsitettäisiin Wall-kadun puolelta kömpelönä tekona nykyiseen asemaan nähden. Wall katu tuntee Debsin etkä pidä häntä oikeana työväenjohtajana.

"Wall katu on kyllä halukas antautumaan suhteisiin työväen kanssa muiden johtajien johdolla ja se uskoo, että Debsin syrjäyttäminen olisi suuri askel täydellistä yhteisymmärrystä kohti."

Ja mitä Wall katu ajattelee ja tahtoo, se toteutetaan. Olemmehan me sosialistit niin monta kertaa osottaneet, että Wall kadulla ne ovat meidän hallitsijamme. Mutta on olemassa yksi veläkin suurempi voima kuin Wall kadun biljoonien dollarien voima. Se voima on työväenluokan luokkavoima — sen luokan yhteistahto, joka on luonut Wall kadunkin voiman kättensä ja aivojensa ponnistuksilla. Tämän voiman edessä joutuu Wall katu ja koko maailman riistomahti pyytämään armoa — kuten se on jo joutunut tekemään Venäjän proletaarivallan edessä. Tätä voimaa aikoo Amerikan työväenluokka käyttää Debsin, Mooneyn y. m. luokkasotavankien vapauttamiseksi ensi lokak. 8 p:nä. Viimeinen Mooney-lakko — vaikka sitä porvarilliset sanomalehdet eivät sanoneet olleenkaan — jo osotti, että työväenluokka tässäkin maassa alkaa jo omata luokkavaiston jopa luokkatietoakin, sillä kaikista porvarilehtien, pappien ja paasien pelotuksista huolimatta Mooney-lakko sentään oli aikamoinen voimanilmaus. Jokaisesta työväenluokan miehestä ja naisesta siis riippuu pyöritkö pyörät ensi lokak. 8 p. Jos meidän voimanilmaisumme on osapuillekaan sitä mitä sen voisi odottaa olevan, eivät vankimme kauan enään viru bastiljeissa, vaan kävelevät vapaina miehinä ja naisina. Kansan tahto on korkein laki ja se laki nyt täyttyköön.

Elinkustannusten tutkiminen kallista ilveilyä

Kaikki hallituksen eri departmentit koettavat kilvaten keksiä keinoja korkeiden elinkustannusten tutkimiseksi ja alentamiseksi ja jokaisella niistä on vaadittavana kongressilta suuria rahasummia tutkimusten toimeenpanoa varten. Yksin oikeus-departmentti vaati $1,500,00 siihen tarkotukseen. Eri departmenttien vaatimat summat tekevät yhteensä $3,637,000. Kyllähän tuollaisella summalla jo voisi "tutkia" vaikka siinä niin sanotussa tutkimisessa näyteltäisiin vieläkin suurempaa ilveilyä kuin mitä siinä jo ilmenee. Tutkijakomiteihin valitaan usein enemmistö liikemiehistä eli elintarpeilla keinotteilijoista, kuten esim. Spokanessa, Wash. on tehty. Eräs spokanelainen porvari sanookin pelkäävänsä sellaisen ilveilyn johtavan leipämellakoihin. "Minä omistan useita katunellöitä tiilirakennuksia Spokanessa enkä tahtoisi nähdä rakennusteni puotihuoneitten akkunoita rikottavan mellakoissa. Ja leipämellakoita tulee varmasti puhkeamaan jos elintarpeitten hinnat eivät hyvin pian alene. On suuri häväistys Spokanen asukkaita kohtaan valita korkeiden elinkustannusten tutkijakomiteen itse elintarpeilla keinottelijoita. Eivät suinkaan he tule todistamaan itseään vastaan." Noin sanoo tuo porvari. Spokane ei suinkaan ole ainoa paikka missä tutkijakomiteoihin valitaan liikemiehiä. Se on ainakin varma, että niihin ei valita työmiehiä tai työläisperheiden vaimoja, vaan liikemiesten ystäviä tai heidän eukkojaan. — Ei siis ole ihme jos elintarpeiden hinnat yhä vain kohoavat silläkin ajalla kun kongressissa touhutaan ankarasti tutkimuspuuhissa ja keskustellaan miljoonien dollarien luovuttamisesta tutkimustarkotuksiin. Työ-departmentin julkaisemat numerot osottavat, että 22 jokapäiväisiin elintarpeisiin kuuluvaa tarviketta 50 eri kaupungissa kallistui heinäkuun ajalla keskimäärin kolme prosenttia.

Mutta aivan tulokseton ei sentään tämä tutkimustyö ole ollut. Onhan niitä löydetty liiallisia voittoja kiskovia pikkukauppiaita, joita on sakotettu! New Yorkissa ja jossakin muuallakin on "löydetty" biljoonia kananmunia, miljoonia paunoja kahvia, jauhoja, sokeria y. m. varastoihin kasattuna elintarpeitten hintojen kohottamistarkotuksessa, mutta eipä ole näkynyt päivälehtien etusivuilla suurilla otsikoilla varustettuja uutisia näiden suurvorojen sakottamisesta tai rankaisemisesta, kuten oli erään new yorkilaisen pikkukauppiaan rankaisemisesta. — Todellakin suurta ilveilyä — riistäjät tutkimassa itseään! Mutta tämä on vain yksi kapitalistinen ilveilynäytäntö lisää niiden monien "farssien" lisäksi, joita Amerikan kansan pettämiseksi asetetaan näyttämölle. Kuinka kauan me työläiset uskomme tuollaisiin silmänkääntötemppuihin?

— Ranskalaisten näyttelijättärien menestys riippuu suuressa määrin heidän kauneudestaan. Siksipä onkin hyvin tavallista, että he vakuuttavat silmänsä, olkapäänsä, käsivartensa, tukkansa ja huulensa. — Kapitalistisessa yhteiskunnassa on naisellinen kauneuskin kauppatavaraa.

KYNÄILIJÄT!

LASTEN JOULUUN sopisi jo alkaa lähettelemään kirjotuksia. Kaikki Lasten Jouluun aijotut kirjotukset pitäisi olla toimituksella viimeistään lokak. 15 p.

Erikoisesti pyydetään, että kaikki ryhmäkuvat lähetetään aikanaan.

Lasten Joulun toimitus.

Nälkäpalkat pakottavat naisia paheiden tielle

Työmiehen kirjeenvaihtaja Kuparisaarelta kirjottaa nuorten naisten taloudellisesta asemasta Kuparisaarella seuraavaa:

Meidän suomalaiset suuruudet ovat hyvin ärtyisiä ja pahalla päällä niiden likaisten ja törkeiden paljastusten johdosta, mitä teki Miss Östrander täällä käydessään. Nämä samaset "paheet" ovat rehottaneet täällä jo vuosia. Jos sosialistit olisivat tämän paljastuksen tehneet, niin ne olisi väitetty olevan vain punaisten törkeitä valheita, kuten he tekivät kämpläyksenkin suhteen.

Kun kirjotin tästä Työmieheen niin mainitsin sivumennen, että näiden naistenkin kamala lankeemus johtuu taloudellisista syistä. Sitten olen ottanut pikkusen tilastoa naisten taloudellisesta asemasta. Houghtonissa ja Hancockissa on puotipalvelijoina parisen sataa tyttöä, useita palvelee vaatekaupoissa, makeiskaupoissa, kymppisentin puodeissa, ravintolatarjoilijoina, sanomalehtipainoissa, elävienkuvien teattereissa pilettien myyjinä, apteekeissa ja muissa liikkeissä. Kuinka paljon heitä palvelee perheissä, ei ole varmoja tietoja.

Näissä puodeissa ei suinkaan makseta riittävästi palkkaa. Täytyy muualta saada apua. Täytyy olla joko koti eli sitten hellu tai helluja. Nämä ovat kaksi välttämättömyyttä, joitä ei voida kiertää eikä kaartaa. Jos ei tytöillä ole kotia Hancockissa eli Houghtonissa, tai vaikka onkin, niin sieltä ei ole mitään turvaa kun on paljon lapsia ja työläisisästä on ainoa tulolähde. Mitä tällaisessa asemassa oleva tyttö voi tehdä? Hän ei saa työstään riittävästi palkkaa voidakseen elää. Hänen on myytävä ainoaa tavaraansa markkinoilla, mitä hänellä on ja mikä käy kaupaksi. Ja se on myydä ruumiinsa miehille, että voi elää. Se on pakko, halusivatpa eli eivät. Ja vaikka olisikin köyhä koti, niin mitä sekään merkitsee, siellä ei anneta mitään ohjeita syystä, että useammassakaan tapauksessa heidän vanhempansakaan eivät ole itsekään mitään opetusta saaneet. Heidän vanhempansa ovat olleet köyhiä työläisiä. Taloudelliset syyt, vaikka miltä kannalta katsoo asiata.

No, kuinka paljon palkkaa tällaiset tytöt saavat työstään? Täällä palvelee paljon nuoria tyttösiä viidellä dollarilla viikon. Se tekee kaksikymmentä dollaria kuulta. Toiset taas saavat noin